

می‌شود و در کنار آن مرکز حفاظت آستان قدس رضوی امر حفاظت و حراست از موقوفه مذکور را انجام می‌دهد. در این مرحله، معاونت بهره‌برداری املاک و اراضی، موقوفه تحویل گرفته شده را مورد بهره‌برداری قرار داده و از طریق انتقال آن به واحد عمران موقوفات و استحصال عواید، نیت واقف اجرایی خواهد شد.

برای واقفان بی‌وارث هم برنامه داریم

یکی دیگر از اقدامات بسیار مهم و ارزشمندی که بخش توسعه وقف و مشارکت‌های اجتماعی بنیاد بهره‌وری موقوفات آستان قدس رضوی در راستای تسهیل امر وقف انجام داده، توجه به نیت قلبی افرادی است که مایل به امر وقف می‌باشند اما وارثی ندارند تا پس از فوت آن‌ها عمل وقف را انجام دهد. این افراد هم می‌توانند به لطف امام خوبی‌ها سهمی در امر حسنه وقف داشته باشند. در این راستا، با استفتایی که از مقام معظم رهبری انجام شده، دیگر ضرورت ندارد فردی که نیت وقف دارد حتماً موقوفه را به آستان قدس رضوی تحویل دهد. بر اساس این استفتاء؛ مقام معظم رهبری اجازه دادند که واقف بتواند اموال خود را وقف نموده و تمامی فرایند وقت‌طی شود، اما مرحله تحویل تحول انجام نشود؛ چرا که فرد واقف ممکن است تا زمانی که در قید حیات است به موقوفه خود نیاز داشته باشد. پس از آنکه واقف بی‌وارث، تمامی فرایند وقف را انجام داد؛ به جای آنکه موقوفه را به معاونت بهره‌برداری املاک و اراضی تحویل دهد، می‌تواند خود به عنوان متولی؛ این موقوفه را تحویل گرفته و تا زمانی که در قید حیات است، آن را در اختیار داشته باشد. به منظور آنکه عمل وقف به خوبی انجام شود؛ فرد واقف مبلغ ناچیزی به عنوان اجاره بهای پرداخت خواهد کرد تا شرايطی فراهم آید که اجرای نیت واقف محقق شود، حتی با پرداخت مبلغ ناچیزی به صورت سالیانه. با دریافت مقام معظم رهبری و فتوایی که صادر فرمودند، این اتفاق موجب یک تحول عمیق و توسعه کمی در حوزه وقف شده است، چرا که بسیاری از افرادی که بی‌وارث‌اند اما قلبشان پرمی‌زند تا بتوانند اموال و دارایی‌های خود را وقف آستان پیر کت امام هشتم نمایند؛ اما از طرفی تا زمانی که در قید حیات هستند به این اموال نیاز دارند به همین منظور، پس از دریافت این استفتای مقام معظم رهبری و پس از انجام مراحل مختلف وقف؛ تحویل

قدس رضوی ساکن و اهل مشهد هستند که این تعداد نیز نسبت به گذشته رشد بسیار خوبی داشته و از آنجایی که این افراد ساکن و اهل مشهد هستند، انجام فرایندهای پروژه وقف را آسان‌تر نموده و موجب می‌شود این افراد با اشتیاق بیشتری برای پیوستن به پویش وقف رضوی اقدام نمایند.

مردم به صداقت و امانت آستان قدس اعتماد کرده‌اند

خوشبختانه به دلیل تسهیل امر وقف از سوی آستان مقدس حضرت رضا (ع) در سال‌های اخیر در حوزه‌های مختلف وقف همچون وقف دارایی، مشارکتی و کالتی؛ با اقبال بسیار خوبی از سوی مردمی مواجه شده که قلبشان بانام امام هشتم می‌تپد و حاضر ندهر چه که دارند را در طبق اخلاص گذاشته و تقدیم آستان کبریایی این امام عزیز نمایند. این حجم از استقبال مردم غیور ایران از امر پسندیده وقف طی سال‌های اخیر بی‌سابقه است. از طرفی علت این استقبال از وقف را می‌توان ارتقاء کیفیت موقوفات در حوزه سلامت، علم و فناوری، عمران حرم و... از سوی بخش توسعه وقف و مشارکت‌های اجتماعی بنیاد بهره‌وری موقوفات آستان قدس رضوی دانست. این اقبال روزافزون نشان دهنده اعتماد مردم به آستان مقدس حضرت رضا (ع) است. آن‌ها اعتماد دارند که آستان قدس؛ امین صادقی در حفاظت، حراست، عمران و آبادانی موقوفه‌های آن‌ها و استحصال درآمد و اجرای دقیق نیت واقفان است. این اعتمادسازی و اعتماد آفرینی در حوزه وقف، موجب گسترش استقبال مردم به وقف شده و تا کیدات تولید فقید و شهید و تولید فعلی در حوزه وقف در همه ابعاد وقفی و عملکردی که آستان قدس رضوی در این حوزه‌ها دارد؛ بر این اعتماد مردم به دستگاه حضرت رضا (ع) مهر تایید زده که نتیجه آن چیزی نیست جز توسعه کمی و کیفی وقف در این آستان پیر کت. کلیه زحمات بخش توسعه وقف و مشارکت‌های اجتماعی بنیاد بهره‌وری موقوفات آستان قدس رضوی به دنبال این هستند تا با رعایت و حفظ امانت در حوزه وقف، شاهد نهضت وقف رضوی بوده و بتوانند وقف بین المللی رضوی را نیز گسترش دهند؛ چرا که بسیاری از افراد خارج از کشور نیز مایل هستند با وقف اموال خود و تقدیم آن به آستان مقدس حضرت رضا (ع) در وقف رضوی مشارکت داشته باشند.

ورود حوزه وقف به عرصه‌های نوین

اما خدمات و برنامه‌های بخش توسعه وقف و مشارکت‌های اجتماعی بنیاد بهره‌وری موقوفات آستان قدس رضوی به همین جا ختم نمی‌شود. این بخش در تلاش است تا دایره عرصه‌های وقف را با توجه به تغییر و تحولات عصر جدید، به روز نموده و فرصت‌های جدیدی برای امر حسنه وقف پیش روی واقفان قرار دهد. به همین منظور، با توجه به آینده‌پژوهی‌های متعددی که از سوی این بخش انجام شده؛ عرصه‌های جدیدی که احتمال دارد در آینده برای وقف به وجود بیاید با همراهی دانشگاه علوم رضوی و بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی در قالب پژوهش

موقوفه به آستان مقدس امام رضا (ع) به زمانی موقوف خواهد شد که فرد واقف رخت از این دنیا بربندد.

از آنجایی که طی سال‌های اخیر، آستان قدس رضوی با استقبال بی‌سابقه واقفان روبه‌رو بوده است؛ ذکر دو نکته خالی از لطف نیست: اول آنکه در حال حاضر بیش از ۵۰ درصد جامعه واقفان آستان قدس رضوی را بانوان تشکیل می‌دهند که این تعداد در گذشته بسیار کم‌و‌اندک بوده است. حضور گسترده بانوان خیراندیش در حوزه‌های مختلف وقف نشان از درک و درایت بالا و علاقه قلبی وافر بانوان سرزمینمان به آستان مقدس حضرت رضا و اقبال به حضور در پویش وقف رضوی دارد. از طرف دیگر، بخش اعظمی از واقفان آستان